تحلیل

افزایش قیمت نفت با اختلال تولید عراق

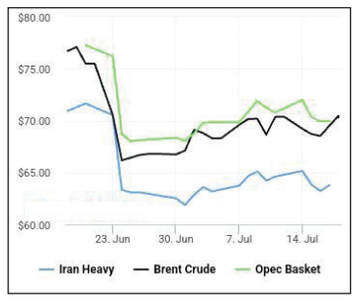

قیمت نفت در معاملات روز جمعه بازار جهانی، به دلیل نگرانی‌ها در مورد عرضه پس از حملات پهپادی به میادین نفتی شمال عراق و همچنین محدودیت‌های عرضه در بازار در بحبوحه تقاضای مطلوب تابستانی، افزایش یافت.

قیمت نفت برنت، ۲۹ سنت معادل ۰.۴۰ درصد افزایش یافت و به ۶۹ دلار و ۸۱ سنت در هر بشکه رسید. قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمدیت امریکا نیز ۲۷ سنت معادل ۰.۴۲ درصد افزایش یافت و به ۶۷ دلار و ۸۱ سنت در هر بشکه رسید.

چهار روز حمله پهپادی به میادین نفتی در کردستان عراق که نیمی از تولید این منطقه را متوقف کرد، از قیمت‌ها حمایت کرده و کمک کرد هر دو شاخص بازار نفت، روز پنجشنبه، یک دلار افزایش یابند.

دو مقام انرژی گفتند که تولید نفت در منطقه نیمه خودمختار کردستان، از حدود ۲۸۰ هزار بشکه در روز، به ۱۴۰ تا ۱۵۰ هزار بشکه در روز کاهش یافته است. با وجود این حمله، دولت فدرال عراق روز پنجشنبه اعلام کرد که کردستان عراق پس از دو سال توقف، صادرات نفت از طریق خط لوله به ترکیه را از سر خواهد گرفت. از سوی دیگر، تقاضای فصلی سفر، بازار را تقویت کرده است. تحلیلگران بانک جی‌پی‌مورگان در یادداشتی تحقیقاتی اعلام کردند در دو هفته اول ژوئیه، تقاضای جهانی برای نفت، به‌طور متوسط ۱۰۵.۲ میلیون بشکه در روز بوده است که نسبت به سال گذشته ۶۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یافته و تا حد زیادی مطابق با پیش‌بینی‌ها است. بر اساس گزارش رویترز، داده‌های دولتی در روز چهارشنبه نشان داد که ذخایر نفت خام امریکا، هفته گذشته، با افزایش صادرات، بیش از حد انتظار کاهش یافت. تقاضا در آسیا نیز با بازگشت پالایشگاه‌ها از تعمیرات در بحبوحه اوج تقاضای فصلی، افزایش یافت. با این حال، عدم قطعیت پیرامون سیاست تعرفه‌ای امریکا که بعید به نظر می‌رسد تا پس از اول اوت حل و فصل شود، بر بازار فشار می‌آورد. برنامه‌های تولیدکنندگان اوپک پلاس برای حذف محدودیت عرضه نیز با پایان یافتن تقاضای فصلی تابستانی نیمکره شمالی، به عرضه خواهد افزود. در معاملات هفته جاری، نفت برنت و وست تگزاس اینترمدیت بیش از یک درصد کاهش یافتند.

واکاوی «تعادل» از عطش در مخازن آبی تهران

پشت سدهای تهران چه خبر است؟

گلناز پرتوی‌مهر |

آب همیشه بی‌صدا آمده و رفته، اما این بار، صدای هشدارش از پشت سدها به گوش می‌رسد. تهران شهری با بیش از ۱۰ میلیون نفر جمعیت الان با صدای آژیر قرمزی روبروست که از مخازن نیمه‌جان سدهایش بلند شده. در حالی که هنوز تابستان به میانه نرسیده، داده‌های رسمی نشان می‌دهند که وضعیت منابع آبی پایتخت وارد مرحله‌ای بحرانی شده است. اما این بحران چگونه شکل گرفت؟ آیا می‌توان هنوز راهی برای جلوگیری از فاجعه پیدا کرد؟

بنا بر داده‌های منتشرشده تا تاریخ ۲۱ تیرماه، موجودی آب پشت سدهای مهم تهران به‌شدت کاهش یافته است. برخی سدها تنها با ۷ تا ۲۰ درصد از ظرفیت خود پر هستند. برای درک بهتر ماجرا، باید در نظر داشت که این سدها، قلب تپنده آبرسانی به تهران محسوب می‌شوند:

آن‌چه بیش از همه نگران کننده است، هشدار صریح وزیر نیروست: اگر وضعیت به همین منوال ادامه پیدا کند، ظرف یک ماه آینده سد ماملو ممکن است کاملا از مدار خارج شود؛ و به دنبال آن، لتیان، لار و حتی کرج نیز.

کاهش منابع آبی تهران صرفا یک اتفاق فصلی یا سالانه نیست. این یک روند فرسایشی و بلندمدت است که در پی تغییرات اقلیمی، کاهش بارش‌ها، و مدیریت نه چندان کارآمد منابع آبی شکل گرفته است.

در سال آبی جاری، تنها ۱۵۳ میلی‌متر بارندگی در تهران ثبت شده است. این رقم نسبت به میانگین بلندمدت بیش از ۴۰ درصد کاهش نشان می‌دهد. بهار امسال هم به‌جای آنکه زمان نجات‌بخش پرشدن سدها باشد، خود به دوره‌ای خشک تبدیل شد؛ چنان که بارش اردیبهشت بیش از ۹۰ درصد کمتر از میزان معمول بود.

در کنار این خشکسالی طبیعی، ما با پدیده‌ای دست‌ساخته بشر هم روبرو هستیم: مصرف بی‌رویه و مدیریت ناکارآمد. هنوز هم در بسیاری از خانه‌ها، شیر آب بی‌وقفه باز است، آبیاری باغچه‌ها در اوج گرما انجام می‌شود، و شبکه فرسوده توزیع آب بخشی از منابع را هدر می‌دهد.

سازمان ملل «تنش آبی» را وضعیتی می‌داند که در آن، میزان منابع تجدیدپذیر آب برای پاسخ به نیازهای مصرف کافی نباشد. تهران سال‌هاست که از این مرز عبور کرده، اما حالا در آستانه بحران آبی قرار دارد. نسبت سرانه آب تجدیدپذیر به جمعیت، به کمتر از یک‌سوم میانگین جهانی رسیده است. با رشد جمعیت، توسعه بی‌ضابطه شهری، و تقاضای بیشتر از منابع محدود، ظرفیت تاب‌آوری تهران به پایان نزدیک شده است. کارشناسان هشدار می‌دهند که اگر روند فعلی ادامه پیدا کند، تهران در کمتر از ۵ سال با بحران ساختاری آب مواجه خواهد شد. در برابر این وضعیت قرمز، واکنش‌ها متفاوت بوده است. برخی مسوولان از مردم می‌خواهند ۲۰ درصد مصرف خود را کاهش بدهند. این عدد شاید در ظاهر کوچک باشد، اما در مقیاس شهری می‌تواند از یک فاجعه جلوگیری کند.

با این حال، مشکل تنها با فرهنگسازی حل نمی‌شود. نیاز به اقداماتی در سطح کلان، ساختاری و پایدار داریم:

تسریع در نوسازی شبکه آبرسانی: در حال حاضر، بیش از ۲۵ درصد آب شرب در فرآیند انتقال و توزیع تلف می‌شود. جلوگیری از این هدررفت معادل ساخت یک سد بزرگ در هر سال است.

توسعه فناوری تصفیه و بازچرخانی آب: آب‌های خاکستری خانگی، آب باران و پساب شهری باید به منابعی دوباره برای مصارف غیرشرب تبدیل شوند.

مدیریت تقاضا در بخش کشاورزی: حدود ۹۰ درصد آب مصرفی ایران به کشاورزی تعلق دارد. بدون اصلاح شیوه‌های آبیاری و کشت، ذخیره‌سازی برای شهرها نیز بی‌معناست.

اصلاح تعرفه‌ها و هدفمندسازی یارانه آب: وقتی آب بسیار ارزان عرضه می‌شود، انگیزه‌ای برای صرفه‌جویی وجود ندارد. البته این سیاست باید با حمایت از اقشار آسیب‌پذیر همراه باشد.

بازنگری در توسعه شهری: آیا تهران ظرفیت زیستی بیش از ۱۰ میلیون نفر را دارد؟ آیا توسعه شهری بدون توجه به ظرفیت‌های محیطی عقلانی است؟

نگاه بلندمدت به وضعیت سدهای تهران نشان می‌دهد که حتی اگر در هفته‌های آینده باران هم ببارد، نمی‌توان به بازگشت به شرایط عادی امید بست. خشکسالی ساختاری شده و آب دیگر یک منبع همیشه در دسترس نیست.

مساله اصلی نه فقط تابستان امسال، که زمستان پیش رو و سال‌های بعدی است. باید برای تأمین پایدار آب برنامه‌ای میان‌مدت و درازمدت داشته باشیم. آن‌هم نه فقط بر کاغذ، بلکه در اجرا. اگرچه مدیریت منابع آبی باید از سطوح حاکمیتی آغاز شود، اما نقش شهروندان نیز انکارناپذیر است. کاهش مصرف آب در خانه‌ها، تعمیر نشتی‌ها، استفاده از وسایل کاهنده مصرف، توجه به ساعات اوج مصرف، همه و همه گام‌های کوچکی‌اند که در کنار هم می‌توانند تفاوتی بزرگ رقم بزنند. تهران با بحران کم‌آبی تنها نیست، اما تفاوت در این است که جمعیت بالای پایتخت، هر تصمیم غلط را به فاجعه‌ای بزرگ تبدیل می‌کند.

سدهای تهران خالی شده‌اند، اما این خالی‌شدن، تنها خالی‌شدن یک مخزن نیست. این یک علامت جدی است، صدایی از آینده که می‌گوید: «اگر امروز کاری نکنی، فردا تشنه خواهی ماند.»

آژیر قرمز سدهای پایتخت، زنگ خطر فروپاشی نظم مصرف فعلی‌مان است. زمان آن رسیده که نگاه‌مان به آب، نگاه حیاتی و ملی باشد؛ نه فقط یک خدمت شهری. آن‌چه در پشت این مخازن کم‌جان می‌گذرد، فقط بحران یک شهر نیست، که پیش‌درآمد چالشی برای تمام کشور است.

رویداد

توضیح آبفای استان تهران درباره فشار آب در روزهای اخیر

شرکت آب و فاضلاب استان تهران با صدور اطلاعیه‌ای درباره افت فشار آب در این استان در روزهای اخیر توضیح داد.

به گزارش ایلنا، در این اطلاعیه آمده است: خشکسالی‌های پنج سال اخیر و کاهش بارش‌های استان تهران در سال آبی جاری که در ۶۰ سال اخیر بی‌سابقه بوده است، به‌شدت منابع آبی تهران را تحت تاثیر قرار داده به‌گونه‌ای که هم‌اکنون ذخایر موجود در سدهای تامین‌کننده آب تهران در پایین‌ترین وضعیت خود در یک قرن اخیر قرار دارد.

براساس اعلام شرکت آبفای استان تهران، با تداوم شرایط اقلیمی در ماه‌های گرم پیش رو که به‌طور طبیعی ماه‌های خشک و کم‌بارش محسوب می‌شوند، امکان بهره‌برداری مستمر از منابع آبی سدهای تهران به کمترین میزان ممکن خواهد رسید.

شرکت آبفای استان تهران یکی از راه‌های برون‌رفت از شرایط موجود را اعمال مدیریت فشار شبکه برای توزیع همگن و عادلانه آب اعلام و تصریح کرد: برای جبران محدودیت‌های ناشی از افت فشار، به مشترکانی که فاقد مخزن و پمپ و در مجتمع‌های مسکونی چندطبقه ساکن هستند، توصیه می‌شود نسبت به نصب مخزن و بعد از آن پمپ در طبقه همکف یا طبقات زیرزمین اقدام کنند.

در این اطلاعیه بر لزوم صرفه‌جویی دستکم ۲۰ درصدی در مصارف آب و پرهیز از مصارف غیر ضروری در شرایط سخت کم‌آبی موجود تاکید و استفاده از لوازم کاهنده مصرف بر روی شیرآلات با قابلیت صرفه‌جویی ۳۰ درصدی مصرف آب توصیه شده است.

برزیل مسیر نفت خود را از امریکا به آسیا تغییر می‌دهد

شرکت نفت دولتی پتروبراس برزیل اعلام کرد مسیر فروش نفت خود را از امریکا تغییر داده و نفت بیشتری به بازارهای آسیا و اقیانوسیه صادر می‌کند.

به گزارش تسنیم به نقل از رویترز، شرکت نفت دولتی پتروبراس برزیل اعلام کرد احتمالا مسیر فروش نفت خود را از امریکا تغییر داده و نفت بیشتری به بازارهای آسیا و اقیانوسیه می‌رساند. افزایش تعرفه‌های امریکا دلیل اصلی این اقدام برزیل است.

مدیرعامل شرکت پتروبراس گفت درست است که صادرات نفت و گاز سهم بزرگی از صادرات برزیل به امریکا را تشکیل می‌دهد، اما امریکا یک بازار ضروری برای این شرکت نیست.

وی در اولین اظهارنظر عمومی خود درمورد تعرفه‌های ۵۰ درصدی دونالد ترامپ که در هفته گذشته اعلام شد گفت: «ما صادرات چندانی به امریکا نداریم. به‌طور کلی هیچ نگرانی در این مورد وجود ندارد». صادرات به امریکا حدود ۴ درصد از کل صادرات نفت پتروپارس را در سه‌ماهه اول سال جاری میلادی تشکیل داده است.

این اظهارات مدیرعامل شرکت پتروبراس در شرایطی صورت گرفته که بی‌ثباتی در برزیل درمورد تأثیر دور جدید تعرفه‌های امریکا بر نفت که از اول ماه اوت اجرایی می‌شود بالا گرفته است. نفت از ۱۰ درصد تعرفه‌های قبلی ترامپ معاف شده بود.

صادرات محصولات نفتی پتروپارس به امریکا ۳۷ درصد از کل ۲۰۹ هزار بشکه در روز صادرات این شرکت در سه‌ماهه اول را شامل شده است. تحلیلگران عقیده دارند این میزان از صادرات هم می‌تواند به‌راحتی به کشورهای دیگر منتقل شود.

خبر

ماه عسل نفت روسیه در هند به پایان رسید؟

قیمت نفت روسیه که پالایشگاه‌های هندی را به یکی از مشتریان بزرگ این کشور تبدیل کرده بود، دیگر مثل سابق ارزان نیست و این مزیت در حال از بین رفتن است. به گزارش ایسنا، واردات نفت خام روسیه به هند در نیمه اول سال ۲۰۲۵، یک درصد افزایش یافت و در مجموع، به حدود ۱.۷۵ میلیون بشکه در روز رسید. با توجه به جذابیت قیمتی که برای اولین‌بار هند را پس از آغاز جنگ روسیه در اوکراین در سال ۲۰۲۲، به مدار نفتی مسکو کشاند، این افزایش چندان قابل توجه نیست و در حالی که روسیه با در اختیار داشتن سهم ۳۵ درصدی از واردات نفت به هند، هنوز هم جایگاه تامین‌کننده برتر را در اختیار دارد، اما مساله حجم نیست بلکه کاهش مزیت قیمتی است. اختلاف قیمت نفت اورال روسیه با نفت برنت، به ۱.۷۰ تا ۲ دلار در هر بشکه کاهش یافته است که کمترین میزان از زمان شروع جنگ اوکراین است.

یک سال پیش، پالایشگاه‌های هندی بشکه‌های روسی را با قیمت‌های بسیار پایین‌تری مصرف می‌کردند، اما ترکیبی از عوامل شامل کاهش معاملات نقدی، تعمیر و نگهداری پالایشگاه در روسیه و قراردادهای مدت‌دار مانند عرضه روس‌نفت به شرکت ریلاینس، دسترسی را محدود کرده و اختلاف قیمت را کاهش داده است. هزینه‌های حمل و نقل که زمانی یک عامل غیرقابل پیش‌بینی بود، موقتا کاهش یافته است. هزینه حمل نفت از بنادر روسیه در دریای بالتیک به هند در جولای، به ۵ تا ۵.۳ میلیون دلار برای هر نفتکش افراماکس کاهش یافت، زیرا نفتکش‌های بیمه شده غربی بیشتری به بازار آمدند. اما این پنجره فرصت ممکن است دوباره بسته شود زیرا اتحادیه اروپا در حال آماده‌سازی هجدهمین بسته تحریمی خود است که می‌تواند سقف قیمت نفت روسیه را به ۴۵ دلار کاهش بدهد و دونالد ترامپ، رییس جمهور امریکا، به تازگی خریداران نفت روسیه را تهدید به تحریم کرده است، مگر اینکه توافق صلح اوکراین تا ۵۰ روز آینده محقق شود. پالایشگاه‌های هندی هنوز وحشت نکرده‌اند، اما در حال آماده شدن هستند. برخی از آنها در حال حاضر به موربان یا وست تگزاس اینترمدیت روی آورده‌اند و در پشت صحنه، هند بی‌سروصدا در حال ساخت سه ذخایر استراتژیک جدید است. بر اساس گزارش اویل پرایس، کل واردات نفت به هند در نیمه اول امسال، ۴.۳ درصد رشد کرد و به ۵.۲ میلیون بشکه در روز رسید، اما ممکن است دوران خوش بهره‌مندی از تخفیف‌های روسیه در حال پایان باشد.

رمزگشایی از تصمیم اخیر اوپک پلاس

یک عضو پیشین کمیسیون انرژی مجلس گفت: به نظر می‌رسد تقاضایی از نفت روی زمین نمانده باشد که نیاز به افزایش ۵۵۰ هزار بشکه‌ای باشد، اما احتمالا این تصمیم به افزایش عرضه تحت تاثیر فاکتورهای سیاسی یا تحت فشار امریکا اتخاذ شده باشد.

علی بختیار در گفت‌وگو با ایلنا، درباره برنامه اوپک پلاس برای افزایش تولید و عرضه نفت اظهار داشت: افزایش تولید و عرضه علی‌القاعده در ماه‌های گرم سال با توجه به اینکه میزان تقاضا کاهش می‌کند؛ انجام نمی‌شود. زیرا بازار مطالبه نمی‌کند و این کار باعث می‌شود قیمت نفت نتواند در ترازهایی که مدنظر عرضه‌کنندگان است قرار بگیرد. اما در فصول سرد و از سپتامبر به بعد تقاضا رشد داشته و نیاز بازار افزایش می‌یابد.

وی با بیان اینکه به نظر می‌رسد تصمیم اوپک پلاس برای افزایش تولید و عرضه متناسب با نیاز بازار نباشد، گفت: اوپک پلاس حدود نیمی از نفت جهان را تولید می‌کند، از سال ۲۰۲۲ برای حمایت از بازار، در چند مرحله به‌صورت داوطلبانه و تصمیم جمعی تولید خود را حدود ۵ میلیون بشکه کاهش داده بود، اکنون به نظر می‌رسد تقاضایی روی زمین نمانده باشد که نیاز به افزایش ۵۵۰ هزار بشکه‌ای باشد اما ممکن است این تصمیم به افزایش عرضه تحت تاثیر فاکتورهای سیاسی یا تحت فشار امریکا و فشارهای سیاسی دیگر اتخاذ شده باشد.

ضمن اینکه گفته می‌شود رییس جمهوری امریکا از این ائتلاف خواسته است برای کمک به کاهش قیمت بنزین، تولید نفت را افزایش دهد. عضو پیشین کمیسیون انرژی مجلس گفت: وقتی میزان عرضه از تقاضا پیشی گیرد قیمت‌ها دچار افت می‌شود و این کاهش منجر به این می‌شود که حقوق اعضای اوپک حفظ نشود بنابراین بهتر بود تدابیری اندیشیده شده، بین اعضا رایزنی شود و طرح‌هایی تعریف شود که منافع تولیدکنندگان نیز حفظ شده و برخی اعضا بابت افت قیمت احتمالی آسیب نبینند.

وی درباره تاثیر افزایش عرضه روی صادرات نفت ایران تصریح کرد: ایران همواره و از دوره اول دولت ترامپ تحت شدیدترین تحریم‌های نفتی قرار داشته و اکنون نیز این شعار مطرح شده که صادرات نفت ایران را به صفر می‌رساند، اما واقع امر اینکه تجربه ایران در زمینه رفع تحریم‌ها بالاست و می‌تواند شرایط را مدیریت کند، اکنون نیز در شرایطی هستیم که محدودیت جدی نداریم و در بازار حضور داریم و نفت را می‌فروشیم، ضمن اینکه همیشه متناسب با شرایط سخت تحریم با توجه به تجربیات تدابیر لازم اتخاذ می‌شود. بختیار خاطرنشان کرد: در هر حال با توجه به اینکه میزان عرضه بیش از تقاضا خواهد بود و متقاضی ولو زیادی برای خرید بیشتر ندارد، قیمت‌ها روند کاهشی خواهند داشت اما جدی نخواهد بود.

پنج منبع اعلام کردند که هشت کشور ائتلاف تولیدکنندگان عضو سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و متحدانش (اوپک پلاس) قرار است بخش بزرگ و نهایی بازگرداندن کاهش عرضه داوطلبانه اضافه روزانه ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه‌ای خود برای ماه سپتامبر را در نشست ماه آگوست تصویب کنند، با این اقدام کاهش عرضه داوطلبانه نفت ۸ کشور به‌طور کامل لغو و افزایش سهمیه امارات هم تکمیل می‌شود. این تصمیم در ادامه روند تسریع‌شده برای بازگرداندن کاهش عرضه داوطلبانه اضافه ۸ عضو اوپک پلاس در ماه‌های مه، ژوئن و جولای در نشست ویژه روز شنبه (۱۴ تیرماه) اتخاذ شد. مجموع این رقم از آوریل ۲۰۲۵ به روزانه یک میلیون و ۷۸۰ هزار بشکه معادل بیش از ۱.۵ درصد از تقاضای جهانی نفت رسیده است. هشت کشور عضو این ائتلاف از آوریل امسال روند بازگرداندن تدریجی کاهش عرضه داوطلبانه اضافه روزانه ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه‌ای را آغاز کرده‌اند.

هشت عضو اوپک پلاس لغو کاهش عرضه داوطلبانه اضافه خود را در ماه آوریل با ۱۳۷ هزار بشکه آغاز کردند. پس از آن، در ماه‌های مه، ژوئن و جولای، با وجود افت قیمت نفت، هر ماه روزانه ۴۱۱ هزار بشکه از این کاهش عرضه داوطلبانه اضافه را به بازار برگرداندند. این هشت کشور در نشست روز شنبه لغو روزانه ۵۴۸ هزار بشکه دیگر را برای ماه آگوست تصویب کردند.

۵ منبع مطلع از مذاکرات ۸ عضو اوپک پلاس روز دوشنبه (۱۶ تیر) گفتند آنها در نشست سوم آگوست (۱۲ مرداد) بازگرداندن روزانه حدود ۵۵۰ هزار بشکه و بخش نهایی کاهش عرضه داوطلبانه خود را به بازارهای جهانی برمی‌گردانند. این اقدام روند لغو کاهش عرضه داوطلبانه اضافه روزانه ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه‌ای ۸ عضو اوپک پلاس را تکمیل و افزایش تولید روزانه ۳۰۰ هزار بشکه‌ای امارات را در چارچوب سهمیه جدید این کشور محقق می‌کند.

بر اساس این گزارش، در صورت تحقق، لغو بخش دیگری از کاهش عرضه داوطلبانه اضافه ۸ عضو اوپک پلاس در ماه سپتامبر، مجموع این رقم از ماه آوریل تاکنون را به ۲ میلیون و ۴۷۰ هزار بشکه یا اندکی کمتر از ۲.۵ درصد از تقاضای جهانی می‌رساند. با تکمیل این روند تولید روزانه نفت عربستان سعودی به سطح ۱۰ میلیون بشکه و امارات متحده عربی به حدود ۳ میلیون و ۳۷۵ هزار بشکه خواهد رسید.

امارات مدت‌ها از سهمیه تولید پایین خود که حدود ۳ میلیون بشکه در روز بود، انتقاد و استدلال می‌کرد که برای تولید بیش از ۴ میلیون بشکه در روز سرمایه‌گذاری گسترده‌ای انجام داده است.

اوپک پلاس در ژوئن ۲۰۲۴ با افزایش ۳۰۰ هزار بشکه‌ای سهمیه امارات موافقت کرد و مقرر شد این کشور به‌تدریج تولید خود را افزایش بدهد تا این رشد تا سپتامبر ۲۰۲۵ کامل شود، اما اجرای این تصمیم چندبار معوق شد و تا سپتامبر ۲۰۲۶ عقب افتاد. با این حال از ماه مه روند بازگشت عرضه تسریع شد و امارات در عمل به برنامه اولیه سپتامبر ۲۰۲۵ بازگشت. اوپک پلاس همچنان کاهش عرضه جداگانه ۳ میلیون و ۶۶۰ هزار بشکه‌ای را که شامل یک میلیون و ۶۶۰ هزار بشکه داوطلبانه و حدود ۲ میلیون بشکه در روز کاهش جمعی اعضاست، حفظ می‌کند. این کاهش‌ها تا پایان سال ۲۰۲۶ معتبر خواهند بود.

هشدار نسبت به وضعیت آب؛ بیش از ۵۰ شهر در تنش آبی قرار دارند

ایران در یکی از بحرانی‌ترین مقاطع آبی تاریخ خود قرار دارد؛ تغییر اقلیم، کاهش بارندگی، افزایش دمای هوا و افت بی‌سابقه منابع آب تجدیدپذیر، شرایط تأمین آب شرب را در بسیاری از مناطق کشور، از جمله تهران، به مرحله هشدار رسانده است. به گزارش ایسنا، منابع آب تجدیدپذیر کشور از حدود ۱۳۲ میلیارد مترمکعب در دهه ۱۳۷۰ به کمتر از ۹۰ میلیارد مترمکعب در سال‌های اخیر کاهش یافته است. این کاهش بیش از ۳۰ درصدی در حالی رخ داده که روند مصرف آب در بخش‌های مختلف کشور افزایش یافته و میانگین دمای کشور در پنج دهه گذشته بیش از ۱.۶ درجه سانتی‌گراد افزایش یافته است. از سوی دیگر، تازه‌ترین آمار از وضعیت مخازن سدهای کشور تا تاریخ ۲۱ تیرماه حاکی از آن است که تنها ۴۶ درصد ظرفیت مخازن پر شده و ۱۸ سد مهم کشور کمتر از ۲۰ درصد حجم ذخیره دارند. در بازه زمانی ابتدای مهرماه تا ۲۱ تیرماه، میزان ورودی آب به مخازن سدها ۲۲.۴۳ میلیارد مترمکعب ثبت شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته با کاهش ۴۳ درصدی روبرو شده است. در همین حال، حجم آب موجود در مخازن به ۲۳.۶۷ میلیارد مترمکعب رسیده که در مقایسه با عدد ۳۲.۰۱ میلیارد مترمکعبی سال قبل، ۲۶ درصد کاهش را نشان می‌دهد. بارندگی‌های کشور نیز کاهش چشمگیری داشته است. ارتفاع کل ریزش‌های جوی ایران تا این تاریخ ۱۴۶ میلی‌متر گزارش شده که نسبت به میانگین بلندمدت ۲۳۳.۵ میلی‌متر، ۳۹ درصد و نسبت به سال گذشته با ۲۴۴.۵ میلی‌متر، ۴۰ درصد کاهش داشته است. اوضاع تهران، پایتخت کشور، نیز نگران‌کننده است. کاهش ورودی آب به سدهای پنج‌گانه تهران و افزایش تقاضا در ماه‌های گرم سال، وضعیت تأمین آب این کلانشهر را در وضعیت شکننده‌ای قرار داده است. تهران نیز جزو ۵۲ شهری است که بر اساس ارزیابی شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور، در وضعیت تنش آبی قرار دارند؛ وضعیتی که می‌تواند مستقیما استمرار تأمین آب شرب را تهدید کند. در همین راستا و با هدف مدیریت شرایط موجود، ۱۹۲ پروژه مدیریت تنش آبی در مناطق شهری و روستایی کشور آغاز شده که بخش مهمی از آنها به بهره‌برداری رسیده‌اند. با این حال، مسوولان هشدار می‌دهند که بدون مشارکت مردم در مدیریت مصرف، حتی این پروژه‌ها نیز نمی‌توانند بحران را مهار کنند.

مطالعات نشان می‌دهد که صرفه‌جویی ۱۵ تا ۲۰ درصدی در مصرف آب توسط خانوارها، می‌تواند وضعیت آب‌رسانی را در بسیاری از شهرهای دچار تنش به حالت پایدار بازگرداند. از این‌رو، همراهی مردم در این مسیر نه‌تنها یک وظیفه شهروندی، بلکه اقدامی ضروری برای حفظ سلامت، امنیت و آینده کشور است.

باید توجه داشت که گذر از این شرایط تنها با اتکای صرف به طرح‌های فنی و زیرساختی ممکن نیست. بحران آب در ایران نیازمند شکل‌گیری یک رویکرد منسجم در سطح حاکمیت است؛ رویکردی که بر پایه مدیریت علمی، تقویت حکمرانی آب، بازنگری در الگوی تخصیص منابع، و مقابله با هدررفت گسترده آب در شبکه‌های شهری و کشاورزی استوار باشد. برنامه‌ریزی میان‌مدت و بلندمدت برای سازگاری با کم‌آبی، بازچرخانی آب، اصلاح الگوی کشت، و سرمایه‌گذاری هدفمند، باید در اولویت سیاستگذاری دولت قرار گیرد. در کنار مدیریت دولتی، نقش مردم در مدیریت مصرف آب غیرقابل جایگزین است. مشارکت خانوارها در کاهش مصرف، به‌ویژه در تابستان و دوره‌های اوج مصرف، می‌تواند نتایج چشمگیری داشته باشد. برای تحقق این امر، نیازمند آموزش، فرهنگ‌سازی، شفاف‌سازی وضعیت منابع و جلب اعتماد عمومی هستیم. عبور از بحران آب، نه‌تنها نیازمند منابع فنی و مالی، بلکه وابسته به اراده ملی و همکاری نزدیک دولت و جامعه است. اکنون زمان آن رسیده که «آب» نه به عنوان یک منبع بی‌پایان، بلکه به‌عنوان اولویت ملی در سیاستگذاری، مصرف و سبک زندگی مورد توجه قرار بگیرد.

ادامه از صفحه اول

دومینوی ریزش بازار

پیش‌بینی شود تا بازار با اطمینان بیشتری به کار خود ادامه دهد. همچنین، نکته قابل توجه این است که در مقاطعی که بازار با فشار فروش گسترده مواجه می‌شود، نقش بازارگردانان و سازمان بورس در بازگرداندن تعادل به معاملات، اهمیتی دوچندان می‌یابد. اگر این حمایت‌ها استمرار نیابد، نگرانی از افزایش دامنه‌دار صفوف فروش و خروج سرمایه از بازار بیش از گذشته افزایش خواهد یافت.

از سوی دیگر سابقه بازار سرمایه ایران نشان داده که تغییرات در ریزساختارها - مثل همین افزایش حجم مبنا - معمولا به چند هفته زمان نیاز دارد تا آثار خود را در بازار خنثی کند. در این مدت، خریداران تمایلی به ورود به بازار ندارند؛ چون نه‌تنها سودی به دست نمی‌آورند، بلکه در فضایی پرریسک سرمایه‌گذاری کرده‌اند. در این وضعیت، سرمایه‌گذاران ترجیح می‌دهند دارایی‌های کم‌ریسک‌تری مانند صندوق‌های درآمد ثابت یا سپرده‌های بانکی را انتخاب کنند. بازار سرمایه ایران اکنون در شرایطی قرار دارد که پس از جنگ هشت ساله ایران و عراق، تجربه مشابهی نداشته است. برای نخستین‌بار در دهه‌های اخیر، کشور به‌طور مستقیم درگیر یک منازعه نظامی شده و این تنش، به‌طور طبیعی بازار سهام را به شدت متلاطم کرده است.

در نهایت، آنچه در روزهای پایانی هفته گذشته بازار سرمایه ایران رخ داد، بار دیگر لزوم تقویت و استمرار حمایت‌های هوشمندانه و هدفمند توسط ارکان بازار را یادآوری کرد. به نظر می‌رسد، سازمان بورس باید هم در بحث تزریق به موقع نقدینگی و هم در پایش تعهدات بازارگردانان، برنامه‌هایی جامع و شفاف‌تر ارایه دهد تا از بروز بحران‌های مشابه در آینده جلوگیری شود.